

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu
se primesc. Manuscriptele
nu se returnează.
INSERATE se primesc la AD-
MINISTRAȚIUNEA în Brașov și la
următoarele Birouri de anunțuri:
In Viena: M. Dukas Nachf.
Max. Augenthaler & Emerich Lesner.
Meinrich Schalek. Rudolf Mosse.
A. Oppelke Nachf. Anton Oppelk.
In Budapesta: A. V. Goldber-
ger, Ekstein Bernat. In Ham-
burg: Warelly & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
zișă garmon pe o coloană 6 or.
și 30 or. timbru pentru o pu-
blicare. — Publicării mai dese
după tariful și învoială.
RECLAME pe pagina a 8-a o
sezișă 10 or. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

A N U L L X I I .

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se prezintă la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-ii colectorilor.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare
Teșgul Iaului Nr. 30, etajul
I: Pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 or.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei
luni 3 fl. — Un exemplar 5 or.
v. a. sau 15 bani. — Atât abo-
namentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 239.

Brașov, Vineri 29 Octomvre (10 Noemvre).

1899.

Politica unică maghiară.

Politica așa numită de naționalitate a guvernelor ungurești se învârtă mereu într'un cerc vițios. Ea ar vră să fiă liberală față cu toți cetățenii statului, dăr nu cedază nimic din pretensiunile ei esorbitante și despotice în ce privește așa dîsa „ideia de stat maghiară“.

Acastă idee este buretele, care absorbă tot sucul plantei, ce se numește pe hârtia „egală îndreptărire a naționalităților“. Ea zădărnicesc a priori orice aplicare reală și leală a principiului de libertate, de dreptate și de echitate față cu cetățenii numiți în jargonul politic al rasei dominante maghiare „cetățenii de altă limbă“.

Nici ministrul-președinte Szell, cu tot renumele de om drept și imparțial, ce și-l'a câștigat la partea cea mai mare a conaționalilor săi, nu este în stare să iese din cercul vițios al acestei politici de naționalitate. Intrebat din nou, cu ocaziunea desbaterei asupra indemnității în camera ungară, ce crede despre raporturile cu naționalitățile, cari prin politica urmată în cei 32 de ani din urmă au fost așa de mult instrăinate de națiunea maghiară și de statul ungar, Coloman Szell n'a știut să răspundă, decât cu nise generalități, cari au tendința a dîce mult, și în realitate nu dîc nimic, nu dau nici o lămurire și nu indică nici un espedient, nici un mijloc, prin care s'ar pută curma cu ore-care succes nemulțumirile existente în sinul naționalităților. Variând vechea temă despre „națiunea politică maghiară“, ministrul-președinte s'a mărginit a declara, ca și antecesorul său de tristă aducere aminte, că cei de alt nēm și de altă limbă pot să-și cultive nișuințele lor de propria limbă și cultură, însă numai „întru cât aceste nișuințe uu stau în contradicere cu ideea de stat maghiară“. Banffy dîcea „întru cât permite caracterul național maghiar al statului.“

Ce însemnă această alta, decât, că ceea ce dai cu o mână vrăi să iai cu de ce? Esperiențele, ce le-am făcut în periodul de trei-deci și doi de ani de stăpânire ungară, despre care a vorbit deputatul Ugron, ne-a lămurit prea de-ajuns asupra modului, cum înțeleg politicianii maghiari ideea lor de stat, care până în ziua de azi a rămas nedefinită, un postulat orb și fără margini, ce se concentrează numai în imperativul firei lor despotice: *sic volo, sic jubeo!*

Nu mai acest înțeles îl pot avé și cuvintele ministrului-președinte, care dîce, că pe terenul cestiunei naționalităților în Ungaria „numai o unică politică este posibilă, aceea, pe care o urmăresc guvernul și care este înscrisă în inima fiă-cărui Maghiar“.

Am resimțit cu toții indetul urmările rele și triste ale acestei politici și nu mai este nevoie decî să-o ilustrăm. Faptele vorbesc mai elocuent, decât orice descriere, fiă

cât de măestră. Szell a voit să-i dea ore-care explicare și a dîs: „Noi nu cunoscem, decât numai fii ai acestei țări, cari vorbesc diferite limbi și și cu privire la limbă este rezervată egala îndreptărire și există și excepțiunile legale, așa cum ele rezultă din unitatea statului și din cerințele practice ale administrațiunei publice“.

Ministrul-președinte și-a reamintit în cuvintele de mai sus într'o palidă iconă motivarea, ce a dat'o odinioară Deak cu ai săi însemnătăii legii de naționalitate. Ea avea să stabilească acele excepțiuni legale și să reserve acea egală îndreptărire relativă la limbă, ce se cuprinde în legea de naționalitate. Pentru ca acestea însă să nu devină cu totul iluzorii era învederat, că trebuia neapărat să se pună o margine ore-care tendinței permanente de estindere a „trebuițelor și postulatelor practice ale administrațiunei publice“. Acesta însă nu s'a întemplat de loc, ci precum scim, dispozițiunile legale în favorul naționalităților au fost reduse la zero, sub cuvânt, că așa pretinde interesul unității și al administrațiunei statului.

Nu s'a pus nici cea mai mică stavilă nesațului acelu moich al maghiarisărei, care se identifică cu statul și cu interesul lui de viață. De aci a urmat, că astădî ministrul-președinte, care se laudă, că politica sa e întemeiată pe principiul unei „tratări drepte și cuviincioase“, admite dreptatea și egalitatea nișuințelor celor de altă limbă numai întru cât nu ar sta în contradicere cu ideea de stat maghiară; cu alte cuvinte el negă din capul locului acestor nișuințe orice îndreptărire reală.

„Decă“, dîse d-l Szell cătră Ugron, „ai sta la locul unde mă afflu eu, n'ai puté să urmăresci altă politică, decât a mea“. În afirmarea această e depusă mărturisirea nepuținței de a procede pe alt drum, decât pe cel bătut de antecesorii săi.

Stând astfel lucrurile, nu le rămâne nici naționalităților, decât o singură politică de urmat: a lupta din rășputeri și fără a șovăi un moment măcar în contra tendinței hotărîte a guvernanților ungarî de a le sugruma naționalitatea, fiă această tendință manifestată în mod brusc și brutal, ca în era lui Banffy, ori în mod mascat printr'o „tratare mai cuviincioasă“.

Delegațiunile. „P. Lloyd“ este informat, că ziua convocării delegațiunilor nu e fixată încă. Delegațiunile se vor întruni însă de sigur înainte de 28 Noemvre.

Țarul Nicolae în Germania.

Părechia imperială rusăscă a plecat alaltăeri sêra din Darmstadt, și a sosit eri la Potsdam, unde a făcut o vizită părechii imperiale germane. În Egelsberg părechia domnitore rusăscă s'a urcat în trenul german al curții și, trecend prin Giessen și Nordhausen, a sosit în Wildpark, apoi la Potsdam. La Wildpark înălții oșpeți ruși au fost așteptați de împăratul și împără-

tesă Germaniei, dăr acolo nu li-s'a făcut primire sêrbătorosă.

Despre cele ce s'au petrecut ieri la Potsdam, n'avem până acuma scire. S'au luat toate precauțiunile, ca visitei Țarului în Potsdam să nu i-se dea decât caracter personal, cu toate acestea însă acestei visite i-se dă o deosebită importanță politică.

În ajunul sosirei Țarului și Țarinei la Potsdam „Nordd. Alg. Zeitung“ scrie următoarele:

„Visita, ce vor face-o mâne Majestatele Lor rusescoi părechii imperiale germane la Potsdam o salută toate păturile poporului nostru cu cea mai mare bucurie, ca o nouă ohezășă a raporturilor prețioase amicale dintre imperiul german și imperiul rusesco. În Țarul Nicolae II stimăm pe domnitorul nobil și de capacitate înaltă, care conduce sôrtea unui imperiu, ce stă cu noi în cea mai bună vecinătate, spre scopuri mari, și oare a îmbogățit viața politică și gândirea tuturor popoelor afară de hotarele Rusiei, cu număröse inițiative promițătoare, în timp de două secole. În anteluptătorul celor mai nobile nișuințe omenescoi, noi salutăm și pe reprezentantul adeseori probatei și tradiționalei amicitii dintre Germania și Rusia. Raportul amical dintre Germania și Rusia și dintre domnitorii lor, garantează ambelor popore o bună înțelegere binecuvântată, pe a cărei basă puterea germană și rusăscă lucrăză una lângă alta pacinic în Europa și pot să-și îndrepteze privirile spre alte probleme afară de această parte a lumii. În firma convingere, că de ziua sêrbătorosă de mâne se vor lega urmări norocoșe pentru bunăstarea și pacea lumii, salutăm cu cel mai adenc respect și din adencul inimii pe oșpeții împăratului și împărătesei noastre, pe înaltul domnitor al Rusiei și pe augusta împărătesă“.

Se fac, firesce, multe combinațiuni asupra visitei, ce a făcut'o eri Țarul Nicolae II împăratului Wilhelm II în castelul regal din Potsdam.

Foile guvernului german declară, că de astădată visita Țarului și a Țarinei nu va avé numai un caracter formal și personal, că prin urmare ea-și are importanța sa deosebită politică. Totodată reiese din espunerile lor, că Germania voeșce să trăieșcă în pace nu numai cu Rusia, ci și cu Anglia, că prin urmare actuala întrevedere a lui Wilhelm II cu Nicolae II nu pôte fi talmăcoită în sens ostil Angliei.

S'a dîs și s'a afirmat mult în timpul din urmă — mai ales din parte francesă și răsăscă — că Germania are de gând a procede singură, ori în unire cu Rusia și cu Franția în favorul statelor africane, cari sunt în rășboiu cu Anglia. Cei din Berlin sunt însă deoși a observa cea mai strictă neutralitate în conflictul african și această o dovedeșce și călătoria, ce voeșce să o întreprindă împăratul Wilhelm în Anglia, unde va face o vizită Reginei Victoria, bunicei sale. Acestă vizită o va face imediat după întelbirea cu Țarul rusesco la Potsdam. Din amânarea ei până la acest termin, foile germane oficioșe conchid, că Germania nu voeșce să se pună nici în serviciul politicei rusescoi, nici în al celei englese, ci voeșce să facă numai politică germană. Stăruint a susținé armonia, ce-o lăgă cu Rusia, nu vrea să se instrăineze de Anglia, oi va căuta și în viitor de a-și cultiva interesele transmarine în înțelegere

cu imperiul britanic. C'un cuvânt, Germania voeșce să trăieșcă în amicitia și cu Rusia și cu Anglia.

Până acum însă nici la Paris, nici la Petersburg nu s'a manifestat intențiunea de a se amesteca, cu concursul ori fără concursul Germaniei, în cërta dintre Marea Britaniă și republicile sudafricane. Franția este pentru moment cu totul absorbită de grija esoposițiunei sale din anul viitor; ér încât pentru Rusia, ea își are îndreptate privirile asupra greutăților din Corea, unde Japonessii au introdus mulțime de soldați deghisați ca lucrători.

Germania, vrënd să susțină amicitia cu Rusia, nu voeșce să se nvrăjbeșcă cu Anglia, oi voeșce să-și urmăreșcă scopurile în pace cu ea, ceea-ce dovedeșce și faptul, că toamă acum când Englesii se affă în rășboiu, împăratul Wilhelm face o vizită reginei lor.

Decă această explicare oficioșă, ce se dă politicei germane actuale, va fi în toate privințele confirmată de evenimentele viitoare, este altă întrebare.

Rășboiul din Africa sudică.

După cum am semnalat ieri, foile londoneșe publică sciri despre o pretinsă victoriă la Ladysmith. S'ar fi dat adecă o mare luptă între armatele lui White și ale Burilor, din care aceștia au eșit învinși cu pierderi însemnate de peste 800 de omeni în morți și răniți, ér alți 2000 fiind făcuți captivi.

Scirile diarelor din Londra păreau foarte neverosimile. Cum-că Burii n'au avut pierderi atât de însemnate apare lămurit dintr'o depeșă trimisă de Buller din Capstadt. Din depeșă această reiese, că luptele câștigate de Englesii sunt foarte neînsemnate. Guvernul engles publică telegrama lui Buller, care a sosit la Londra în 6 l. c. Telegrama această cuprinde raporturile telegrafice ale comandantului din Estcourt și e de următorul cuprins:

„De Vineri n'a mai fost luptă. La dorința primarului orașenesco, generalul White a adresat o notă lui Joubert, în care se cere pentru poporațiunea necombatantă, pentru bolnavi și răniți, permișiunea de a puté trece spre Sud eșind din oraș. Joubert a respins cererea, însă a declarat, că dă voie, ca persoanele din cestiune să se formeze într'o tabără în depărtare de 4 miluri englese dela Ladysmith. Joi și Vineri a fost o ciocnire viuă în direcția Dardorpului. Trupele noastre au respins pe inimic la o depărtare însemnată. Luptă a fost și la Bulvana. Pierderea noastră e de 8 morți și 20 răniți“. Telegrama mai spune, că poziția de luptă a Englesilor s'a întărit la Ladysmith.

Evacuarea stațiunei Colenso de cătră Englesii, se constată și oficios din Londra. Garnisóna englesă și-a dus munițiile pe un tren pancerat asupra căruia Burii au pușcat cu șrapnele, trenul însă totuși și-a ajuns ținta. A doua zi, Vineri, Burii au început să bombardeze Colenso, nesciind, că inimicul l'a părășit; ei însă au avut de grijă să nu facă pegube podului dela Colenso, care este cel mai mare pod al tuturor liniilor ferate din Africa.

„Le Temps“ publică un resumat al luptelor, ce s'au dat în Africa de sud în primele trei săptămâni ale rășboiului dintre Englesii și Burii.

La 10 Octomvre s'a primit la Londra ultimatul Transvaalului. La 31 Octomvre generalul White, invins, a fost închis în lagărul său dela Ladysmith. Trei săptămâni a fost în de-ajuns pentru această învingere. Cea dintâi săptămână a trecut numai cu preparative și concentrări. La 11 Octomvre, Laings'neck era ocupat de Buri. La 12 ei traversau frontiera de vest și tăiau calea la sud de Mafeking. La 13 un tren cuirasat, trimis contra lor, fu capturat. La 14 primul lor atac fu respins, dăr încunjurarea orașului era completă. La 15 Kimberley se găsea izolat în același chip: calea ferată și telegraful tăiate la sud. În acest timp în Natal forțele Burilor se scoborau încet, ireversibil. La 17 New-castle era părăsit de către Englesi și toate trupele generalului Symons se concentrau între Glencoe și Dundee. La 18 trupele venite din Oraje se întâlniră cu eșecului generalului White la Besters și Octon-Homes.

Acosta fu epoca laudelor și speranțelor Englesilor la Londra. Burii sunt slabi acum, se spunea. Succesul pare asigurat. Și terminii păcii viitoare se discutau deja. Când generalul White plecă din D'Urban la Ladysmith, o mulțime entusiastă îi striga: „Vei răsbuna Majuba!“

De fapt se spera, că a doua săptămână va arăta triumful armelor engleze. La 20, când forțele Burilor se îndreptau spre Glencoe, una din coloanele lor fu oprită de către vitelul general Symons, care plăti cu viața sa acest prim și parțial succes. Clopotele sunau la Londra și se auzi un „Te-deum“ în totă presa britanică. Așa de puțin bătuți erau Burii, că a doua zi, 21, generalul White încercă o diversiune spre a scăpa pe preținșii învingătorilor din ajun; acesta fu Elands-laagte. Încă un avantaj britanic, dăr care costă 31 de morți și 210 răniți. Totuși generalul White n'a scăpat de generalul Yule, care a trebuit să se salveze singur. Pentru a-i proteja retragerea, a trebuit ca generalul White să ia o nouă ofensivă, în care pierdă 115 oameni. Adevărul este, că acesta a doua săptămână n'a fost decât o succesiune de retrageri onorabile și de apărări puțin fericite. Burii mereu „învinși“, înaintau mereu.

După desastru, apare adevărul. La 26 colona lui Yule sosea la Ladysmith. Trebuie să fi fost urmată de aproape de Buri, pentru că la 27 o zadarnică încercare de eșire fusese îndreptată spre Lombard's-Hop. La 28 tunurile mari erau montate și bombardarea începea. La 29 situațiunea generalului White nu se mai putea ține. Colona lui Yule rămâne să păzească lagărul și în noaptea de 30 toate trupele generalului White mprg contra Burilor. Două regimente și o baterie sunt prinse de către Buri.

Acum la Ladysmith se află întreaga armată a generalului White, espusă la aceeași sortă, ca și cele două batalioane prinse de Buri.

Correspondentul lui „Times“, care după izbucnirea războiului a petrecut câte-va săptămâni în tabăra Burilor dela Laings'neck, dă nisece amănunte interesante despre viața de tabără a Burilor. Correspondentul dăce, că sunt două feluri de Buri: Buri simpli, adică țărani plini de virtute, din cari o parte au participat și în luptele din anii 30; sunt apoi Buri domni, cu gust mai fin, c'o cultură mai înaltă, mai cu seamă comercianți din Pretoria, juriști, funcționari etc., cari nu nutresc nici un picur de șovinism contra Englesilor. Aceștia și-au însușit ideile moderne și vorbesc între sine englezesce. Hrana Burilor e foarte primitivă; fiă-care se îngrijesce de propria susținere, își duce cu el șatra, alimentele și de se pôte și pe servitorul său indigen. În țelul european luat, nu pôte fi vorba de disciplină, fiă-care însă ascultă bucuros de comandantul său. Odată tabăra trebuia să fiă strămutată; comandantul suprem n'a dat decât un ordin general, în care a indicat direcția noii tabere, și fiă-care a trebuit să se îngrijască cum se ajungă mai repede la destinație. Cu toate acestea mișcarea trupeii a fost din cele mai admirabile.

Dela curtea română.

Din ocazia intrării în convalescență a principelui Carol, atât consiliul de miniștri, cât și președinții Senatului și Camerei au adresat Maj. Lor Regele și Altețelor Lor principele și principesa României, telegrame de felicitare, la cari Regele Carol și Principii moștenitori au răspuns. Eță telegramele consiliului de miniștri, a Senatului și Camerei, precum și răspunsurile Regelui.

Telegrama consiliului de miniștri:

În numele Consiliului de miniștri aduc Majestății Vostre urările cele mai căldurose pentru intrarea în convalescență a Principelui Carol, scumpa odraslă a Dinastiei române, mângăierea prezentului și speranța viitorului.

Președintele consiliului, G. Gr. Cantacuzino.

Răspunsul Regelui:

Am primit cu vie bucurie urările căldurose, ce d-vostură 'Mi esprimați în numele Consiliului de miniștri, cu prilejul convalescenței scumpului meu strănepot, și vă mulțumesc din suflet pentru această nouă dovadă de credință.

Carol.

Telegrama Senatului:

În numele Senatului exprim Majestății Vostre felicitarea, ce simte Senatul și țera întrăgă pentru restabilirea sănătății Principelui Carol. Durerea noastră a tuturor, suferită până acum, a mărit foarte mult dragostea, ce avem pentru Familia Regală.

Președintele Senatului, C. Boerescu.

Răspunsul Regelui:

Am primit cu vie mulțumire căldurosele urări, ce dv. Ne esprimați în numele Senatului pentru convalescența scumpului meu strănepot. Eu sunt foarte mișcat de simțimintele de dragoste și credință, ce ne reînviți în momentul când noi toți ne putem bucura, că am scăpat de o primejdie pentru viitorul țerei.

Carol.

Telegrama Camerei:

Sunt fericit d'a esprima Majestății Vostre bucuria cu care toți mandatarii țerei a primit buna veste, că A. S. R. Principele Carol a intrat în convalescență. Țera întrăgă, Sire, a împărtășit grija și durerea Majestății Vostre. A Tot-Paternicul a primit rugile căldurose, ce ce toți înaltăm spre Densul pentru însănătoșirea A. S. R. Principelui Carol, și astăzi întreaga Românie este în sârbătoreși, cu inima plină de fericire, binecuvântentă pe Dumneșeu și strigă într'un singur glas:

Să trăiți, Sire!

Să trăescă A. S. R. Principele Carol!

Președintele Camerei deputaților, C. Olănescu.

Răspunsul Regelui:

Urările așa de bine simțite ce 'Mi adresați, în numele Camerei deputaților, cu prilejul convalescenței iubitelui Meu strănepot, au mișcat adânc inima Mea; exprim mulțumirile Mele cele mai căldurose pentru via parte, ce țera întrăgă a luat la grijile și încercările prin cari am trecut împreună, și cari au strins încă mai tare legăturile între Dinastie și popor.

Telegramele adresate Principilor moștenitori și răspunsurile acestora sunt ținute în același ton, dând dovadă de iubirea ce întregul popor arată pentru dinastie și tron.

Carol.

SCRIRILE ȚILEI.

— 28 Octomvre v.

Demonstrații contra limbei maghiare în Fiume. Alaltăeri s'a deschis circulația pe linia ferată electrică din Fiume. Din incidentul acesta autonomiștii fumanți au înscenat o mare demonstrație în contra societății de întreprindere, de ore-ce în cuppe se află inscripții în limba maghiară. Pe la ora 12 din și o mare mulțime de popor s'a adunat pe piața Adamich și a ocupat linia trenului electric, care tocmai era să plece. Au impresurat vagoanele de toate părțile și nu le-au lăsat să pornescă. Mulțimea a început să strige și să injure pe Unguri. Pasagerii vădend această s'au dat jos din vagon, înteminați fiind cu strigătul: „Nelle patria di Rosetti non si parla che italiano“ (În patria lui Rosetti numai

italienesce se vorbesce). Demonstrația a durat un sfert de oră, căci poliția a împărășit poporul iritat. S'era a fost altă demonstrație, durând până târziu noaptea. — Nu încapă in doială, că Fiumanii încă s'au scărbit și revoltat de îndrăsnela șovinismului unguresc.

Audiență. Se anunță, că Lunii înainte de amedei a fost primit în audiență de către Majestatea Sa în palatul din Buda, în tre alții și Prea Sântia Sa părintele episcop Mihail Pavel dela Oradea-mare.

Ștergerea timbrului pe diare și călindare în Austria. În ședința de alaltăeri a camerei austriace s'a primit cu unanimitate proiectul despre ștergerea timbrului pe diare și călindare.

Din plângerile unui kossuthist. Din discursul, ce l'a ținut în ședința de Lunii a camerei din Pesta kossuthistul Bela Komjathy, mai remarcăm câte-va țipete șoviniste. „Nu vede nația maghiară“, dăse el, „că ađi când ne amenință un pericol atât de mare, noi ne umilim față cu naționalitățile, tocmai așa ca și față cu puterea, fiindcă acesta zace în interesul onterii? Nu vedem cu desperare, că granițele limbei maghiare se micșorează, că Maghiarul scade? Nu vedem, că avem basă tot mai mică, pentru-ca să fim în stare a ne crea o domnie pentru un alt mileniu?“ Komjathy se mai plause, că limba maghiară e desprețuită, că Ungurul, ca să și vindece ranele, trebuie să umble pe la Viena, că „acelor ucigași și tâlhari, cari pe timpul luptei pentru libertate în Ardeal au făcut baie de sânge, ađi capătă pensii, ca se pôte trăi în tichnă“, pe când bieții honvedei dela 48/9 se tărăsc în miserie etc. etc. — Nu-i vorba, șovinistii se pricep la a agita.

Licitațiunile în Budapesta. „Magyarország“ relevază cu multă indignare și amărăciune faptul, că până la 30 Septemvre a. c. judecătoria cercuală din departamentul V al capitalei maghiare, a făcut prin esecutorii de sub autoritatea sa nu mai puțin ca 31.380 de licitațiuni. Acest număr oribil, dăce aceeași fôia, se va urca în actualele împrejurări de crasă materială la 42.000. Așa-dér la 600.000 suflete se vin 42.000 casuri de licitațiune, luându-se nenorociților și cea din urmă pernă și sdrântă din pat. Fiă-care licitație costă cel puțin 1 fl., prin urmare poporațiunea s'eraacă a Budapestei trebuie să mai plătescă 42.000 fl. afară de obiectele și utensiliile de cari e despoiată de „hienele“ esecutiilor.

Pustiirea unei comune prin foc. În 3 Noemvre n. un mare incendiu a pus țit comuna Sân-Miclașul-mare. Focul a mistuit 122 case și edificii laterale, tot nutrețul, toate bucatele locuitorilor, cu un cuvânt tot ce-i-a stat în cale. Numai casele din cărămidă și piatră n'au ars total.

Cărți postale ilustrate. La Sibiu au apărut în editura societății pe acții „Tipografia“ nisece interesante cărți postale, cari, ca ilustrațiune, pôte în dos tabloul bine reușit al Românilor, cari au luat parte la congresul orientaliștilor din Roma; îi reprezentă în poziția, în care s'au aflat, când ministrul Baccelli rosti discursul său în Forul Traian. Ilustrațiunea e bine sucasă și îndeosebi persoanele mai marcante din grup se pot bine distinge. De-asupra tabloului stă scris cu litere roșii „România la Roma“, ér de desabt se indică momentul în care s'a făcut fotografia și se citéză următorul pasagiu din discursul lui Baccelli: „Vă salut pe voi, o nevînșilor țo mânt! Voi sunteți o pagină deschisă din marea carte a istoriei Romei“.

O carte interesantă va apăre la Paris, scrisă de D-rul Cabanès. Titlul ei va fi: Casurile de morțe misterioase. Va vorbi despre morțele acelor oameni vestiți, a căror disparițiune istoria n'a putut s'o descopere perfect. Cabanès adună de ani de țile material pentru cartea sa, a scrutat toate bibliotecile din Franca și colecțiunile de documente, și mulțimea colosală de notițe le-a sortat cu cea mai mare îngrijire. În cartea lui, Dr. Cabanès va vorbi despre mor-

tea lui Isus Christos, Beaumarchais, Nicollau I, Cyrano de Bergerac, Diderot, Racine, Molière, Marat, Condorcet, Robespierre l'abbé Prévost, Napoleon III, Gambetta și Felix Faure. — Vedem dăr, că Cabanès pune între „omenii mari“ despre a căror morțe misterioasă vré să vorbescă, și pe Isus Christos, a căru morțe însă nu e de loc misterioasă, căci se scie cine au fost omoritorii lui și de ce morțe a murit. Se pare, că și Dr. Cabanès este din aceia, cari n'egă divinitatea lui Isus, coborându-l la trepta de simplu muritor, și în rétăcirea lor nu vor să recunoscă în Mântuitorul pe omul-Dumneșeu.

O grevă a orbilor. În Londra s'a înțemplat țilele trecute, că nisece muncitori orbi, aplicați într'un atelier al unei societăți de binefacere, s'au pus în grevă din cauză, că primesc plată prea mică, cu care nu pot să-și susțină sufletul în ôse.

Correspondența „Gaz. Transilvaniei“.

Bistrița, Noemvre 1899.

Fundațiunea Chiriac B. Groze.

Domnule redactor! Consciințiosul și zelosul profesor dela gimnasiul din Blași Chiriac B. Groze, a răposat în 20 Septemvre u. c. Pe decedatul profesor l'a iubit tinerimea, l'au stimat colegii săi și toți cunoscuții, pierdend elevii săi pe un docente drept și neobosit.

Corpul profesoral dela gimnasiul român din Blași, voiud a eternisa memoria unui demn fost membru al său, imediat după morțea sa s'a adunat în conferență și a luat laudabila decisiune, ca să se deschidă o colecție în loc de cunună, și din această să se facă un fond, din ale căru venite să se premieze în fie-care an un elev de pe clasa VII—VIII dela acel gimnasiu, care va face cel mai mare progres în limba latină.

Dela morțea regretatului Chiriac B. Groze și dela luarea acestei decisiuni frumose a corpului profesoral, au trecut deja peste 2 luni, și totuși până în țina de astăzi nu s'a publicat un apel către publicul cel mare și în deosebi către foștii elevi ai profesorului numit, cari numără în decurs de 27 ani mai multe sute și cari partea lor cea mai mare sunt în pozițiuni favorabile, și dintre ei cred, că nici unul nu se va retrage de-a contribui cu obolul său pentru augmentarea acestei fundațiuni cu menire atât de sublimă.

Scritorul acestor șire încă a fost elev al regretatului profesor, și bucuros aș contribui cu ceva în memoria lui, dăr n'am văcut nicăiri publicat apelul; ba eu sunt de părere, că afară de apelul către public, ar trebui să trimită corpul profesoral la adresa fiă-căruia dintre foștii elevi câte o provocare separată în această cestiune, în care provocare să se arate anume, că cine este autorizat cu colectarea contribuțiilor.

Sunt în toate de acord cu decisiunea corpului profesoral, numai cred, că decă se primese părerea mea și se trimit provocările, atunci se va aduna o fundațiune, din al căru venit nu numai un elev, cum este proiectat, ci 5—6, ba cu timpul cu creșterea fondului, și 10 elevi se vor pôte premia în tot anul, căci decă foștii elevi dela preparandia docențială din Blași și actualmente învățatori populari, au putut, pe lângă totă miseria lor, a aduna în memoria fostului lor profesor iubit Petru Solomon un fond, din venitul căruia dintre membrii societății de lectură a tinerimei preparandiale din Blași pentru oparatele lor literare, la finea anului școlastic acum espirat, au putut fi premiați 4 inși, pentru-ce să nu putem noi, cari suntem în pozițiuni cu mult mai favorabile, colecta pentru profesorul Groze un atare fond, din venitul căruia să se pôte premia în tot anul o sumă mai considerabilă de studenți?

Aș propune însă, ca fondul ce va fi a se aduna, să se administreze la casa centrală prin capitulul metropolitan, și numai despre venitul anual să dispună corpul profesoral, căci profesorii n'au menirea de-a administra fonduri. Apoi după încheierea colectelor să se facă literile fundaționale

în totă forma, ca să fiă aprobate din partea consistorului metropolitan și în cari să se dispună și aceea, oa din venitele anuale cel puțin 20% să se adaugă în tot anul la capitalul original.

În multe privințe am putea lua exemplu dela frații orientali, la cari, precum scim din rapoartele și protocoalele sinodali, consistoriul din Sibiu nici nu primesce în administrațiunea sa o fundațiune, la care nu s'adaugă cel puțin 20% la fondul original, la care împrejurare se poate atribui creșterea enormă a fondurilor lor, pre când la Blășiți, deși se fac foarte multe fundațiuni, capitalele totuși nu cresc, după ce tot venitul anual se consumă spre scopurile singuratare statorite.

Tot asemenea cu bucurie vedem la gimnaziul din Brașov, că zelosul director Virgil Onițiu prin publicitatea afacerilor sale așa dăcând minuni a făcut în timp relativ foarte scurt, colectând pe seama mesei studenților o sumă atât de frumoasă, încât 20 de inși capătă deja viptul din aceste colecte. N'ar putea face asemenea și Blășiul, cu gimnaziul său cu mult mai vechi, din care au eșit și s'au fericit o sumă de bărbăți cu mult mai mare, când nu s'ar așa dăcând de publicitate și când toate colectele și starea fondurilor le-ar publica, — și până a rămas încă în „Unirea“ neamintită fundațiunea căpitanului Stanciu, făcută în favorul studenților s'erac, despre care s'a publicat ceva în toate celelalte ziare române?

Revenind la fundațiunea proiectată „Ciriac B. Groze“, decât aceea se realizează în forma și suma în care aș dori eu, am da tinerimei erășt un mijloc de trai, cât pe lângă că i-am da ocaziune de nobilă emulare în studiarea și perfecționarea limbii clasice străbune latine, tot-deodată am înlesni starea tinerilor, ca cât mai mulți să frecventeze un gimnaziu românesc, ceea-ce cu toții suntem datorți a face după ce vedem, că numai astfel putem susține numărul studenților dela gimnaziile române decât le facem toate ușurințele și înlesnirile de trai și de locuință pe lângă gimnaziile noastre. Vedem, cum și în timpul mai recent de când cu înființarea gimnaziului de stat din Făgăraș, numărul studenților din Brașov a scăzut în mare măsură, după ce Oltenii, fiind Făgărașul mai aproape de ei își pot alimenta copiii lor mai cu ușurință.

Scopul de a înmulți numărul studenților dela gimnaziile noastre s'ar putea ajunge și prin aceea, decât corporațiunile distribuitoare de stipendii, numai în cazuri de tot extraordinare ar conferi ajutoare și la copii dela institutele străine.

Un fost elev.

Miseria în Budapesta.

Foia unghurască „Hazank“ într'un articol de fond se ocupă cu miseria, ce bântuie populațiunea Budapestei. Constată, că dintre toate orașele mari ale lumii, în Budapesta este traiul mai greu și mai nesigur, așa că în „adorata capitală a patriei unghare, e aproape imposibil a trăi cinstit“. După ce spune, că deși Ungaria e stat agricol, nici într'o capitală din lume pânea, carnea, ouăle laptele, băutura și produsele brute nu sunt atât de scumpe, ca în Budapesta, și după ce mai constată, că dintre șapte-sute de mii locuitori ai Budapestei, la nouă din zece părți le corăe mâțele de fôme, căci afacerile stagnază, leșile funcționarilor sunt nesuficiente, comerțul e aproape cu totul sistat etc.,—foia unghurască continuă așa: „Podôbele strălucitoare, hainele scumpe de mătăș, oafenele și ospătăriile de-o splendoră răpitoare, trăsurile electrice de-o repețiune nebună și sgomotul de târg al vieții de stradă pôte să seducă numai pe cei urechiați. Adevărul crud, nemilos și îngrozitor îl represintă anunțurile de licitațiune. În primele zece luni din acest an s'au publicat 37,000 de licitațiuni asupra averilor nemioștore ale cetățenilor capitaliei, și până la finea anului această cifră se va urca de sigur la 40,000.

„În Budapesta miseria este atât de mare, ér scumpetea este atât de ne mai

pomenită și nenaturală, încâtisbușnirea catastrofei nu se mai pôte evita mult.... Capitala noastră scie numai să dărime și să edifice; dărime pentru-ca să edifice, și edifice pentru ca să dărime. Acesta este înțelepciunea, politica și dogma sa. Pentru de acestea spesază și risipesce ea milioanele cele scumpe luate împrumut. Clasa muncitorilor socialiști la noi e nemulțumită și aranjază preâmbări demonstrative cu o disciplină militară. Decât aceștia însă mult mai mare cauză de a-se răsvrăti o au suțele de mii de locuitori din clasa mijlocie a capitalei“....

Pentru masa studenților dela școălele medii și superioare din Brașov, au intrat următoarele contribuiri:

a) Dela *Tinerimea universitară română din Budapesta* în loc de coronă trecătoare pentru fericita Ioana Bădilă, prin d-l Ioan Fruma fl. 24.

b) *Pe lista Nr. 68.* (Eman. Ungurian, Timișora) fl. 20, și anume dela D-l Em. Ungurian fl. 10, dela d-l Dr. Petru Teșle, advocat, fl. 10.

c) *Pe lista Nr. 72.* (D. R. Cordescu Foventea) fl. 20, și anume: D. R. Cordescu fl. 5. Silvia Cordescu fl. 2. Cincilia Cordescu 50 cr. Daniil D. Cordescu 50 cr. Dominica Cordescu 50 cr. Cicerone Cordescu fl. 1 50 cr. Ana Mărculeț 50 cr. I. Mărgineanu fl. 1. Ioan Bonea preot fl. 1 50 cr. Petru Nastase fl. 1 50 cr. Petru Sopa fl. 1. I. Precup fl. 1. Alexe Manuil fl. 1. Elisei Balaban fl. 1. Aurelian Ne gruz fl. 1 50 cr.

d.) *Pe lista Nr. 137.* (Victor Onițiu, Alba Iulia) fl. 13 50 cr., și anume dela: Netti Onițiu fl. 1. Ios. Mustețiu fl. 1. Furdui fl. 1. Borza fl. 1. N. N. 50 cr. Caovanu fl. 1. Elena Cirlea fl. 1. Natalia Cirlea fl. 1. Cornelia Cirlea 50 cr. Al. Velicanu fl. 1. S. Micu fl. 1. Dr. Fodor fl. 1. Petru Cirlea 50 cr. Dr. Marciaș fl. 1. Alexandru Fodorescu 1 fl.

e.) *Pe lista Nr. 158.* (Dr. D. P. Barcian, Sibiu) fl. 21, și anume dela: Aurelia Goga fl. 1. Erem. Roman fl. 1. Const. Cristin fl. 1. Petru Ciocan fl. 1. Șerban Ciocan fl. 1. I. Savu fl. 1. Maria Ciurugă fl. 1. Dr. P. Span fl. 2. Dr. I. Stroia fl. 3. Dr. Eusebiu Roșca fl. 2. Dem. Comșa fl. 5. Dr. D. P. Barcian fl. 2.

Pe lista Nr. 1. (I. Petric, protopresb. Loco) fl. 12 anual, și anume dela: D-l Ioan Petric fl. 10. D-l George Birea fl. 1 și D-l Toma Brenciu fl. 1.

Lista Nr. 201 (Direct. „Oraviciana“ Oravița) fl. 17, și anume: „Oraviciana“ fl. 10. I. Trăilă adv. fl. 3. Dr. Al. Manguica fl. 3. Dr. Mihai Gopsan adv. fl. 1.

Lista Nr. 120 (Domna Maria P. Cosma, Sibiu) fl. 67 50 cr., și anume: Dr. Il. Pușcariu fl. 15. Dr. Beu fl. 2. Dr. E. Cristea fl. 3. P. Lucaș fl. 5. A. Lebu fl. 10. Dr. N. Vecerdea fl. 10. Rom. Petric fl. 2. D. Stefan fl. 3. Dr. L. Ciato fl. 2. Dr. I. David fl. 2. Iul. Popescu fl. 1. I. Vătășan fl. 1. Tassy Boiu fl. 1. G. Decian fl. 1. Dominic Rațiu fl. 1. I. Lissay 50 cr. E. Van-cu 50 cr. Vințel 50 cr. Penciu fl. 3. Part. Cosma fl. 5.

Lista Nr. 239, Escelența Sa D-l consilier intim al Majestății Sale și membru al senatului imperial din Viena Nicolae Dumba: fl. 100.

D-l Ioan I. Vulcan din Orăștie a trimis pentru fondul mesei studenților din propria inițiativă suma de fl. 50.

Diracțiunea școălor își exprimă cele mai vii mulțămite pentru aceste nobile daruri.

Burii și Anglia.

Când săparea canalului de Suez și speranța de a-l lua în stăpânire au făcut să scadă mult în părerea Angliei importanța coloniei sud-africane, descoperirea de diamante (1867) în apropiere de Oranje-River și descoperirea în masă mari de aur aluvial, scădură de-odată întreaga situațiune și dădură țerilor Transvaal și Oranje o valoare nouă, la care nimenea nu s'a gândit. Anglia puse pur și simplu mâna pe țera Griqua dela vestul statului Oranje, do-

vedită ca cea mai bogată în diamante, și nu ascunse de loc afirmarea, că consideră politica sa rezervată de odinioară ca o greșală și că în interesul unei desvoltări prospere a coloniilor sud-africane e absolut de dorit, ca statele Burilor să vină într'o formă ôre-care sub influența britanică.

Prilej pentru o asemenea încercare s'a ivit foarte repede, în urma unor complicațiuni ivite între țeranii din Transvaal cu Zulușii, cu Betșuanii și cu șeful Lobengula din țera Matabelilor. Tôte aceste triburi indigene cerură protecțiunea Angliei, pe care acesta o dădu, deși în mod indirect, prin proclamațiunea dela 12 Aprilie 1877, prin care Transvaalul se declară teritoriū britanic, luând administrațiunea lui în mâinile sale. După ce o încercare a lui Paul Krüger de a face prin tratările sale personale cu Gladstone, ca Anglia să revină asupra anexării, se dovedi zadarnică, el începū cu Joubert și Pretorius să lucreze pentru o revoltă armată a poporului contra Englesilor; s'au ținut pretutindenți intruniri și forma jărământului federal, pe care l'au jurat în anul 1879 o adunare de cei mai cu vață Buri la Wonderfontein, unanim, dovedesce în de-ajuns entuziasmul și sfânta serioșitate, cu care acest popor de țerani luera la liberarea sa.

„În prezența A-tot-puternicului Dumneșeu“, așa sună jărământul, „care aprofundă inimile, pentru al cărui ajutor ne rugăm, noi cetățenii republicii sud-africane am decis în mod solemn, a ne uni pentru noi și pentru copiii noștri într'o asociațiune, pe care o întărim cu un jărământ solemn. Sunt acum patru-deci de ani, când părinții noștri au părăsit colonia Capului pentru a deveni un popor liber, în departament. Am fundat Natalul, statul Oranje și republica sud-africană și de trei ori guvernul engles a călcat libertatea noastră în picioare. Stégul nostru, botezat cu sângele și lacrimile părinților noștri, a fost dat jos. Acești patru-deci de ani au fost patru deci ani de grijă și suferințe. Ca de cătră un hoț în timpul nopții, ni-a fost furată libera noastră republică. Nu putem și nu vom să o suferim. Este voința lui Dumneșeu, ca înțelegerea părinților noștri și iubirea pentru copiii noștri să ne oblige, de a lăsa nepătată copiilor moștenirea părinților noștri. Din acest motiv noi ne unim și ne dăm mâinile, ca ômenii și frații, promițând în mod solemn, de a rămâne credincioși țerei și poporului și privind la Dumneșeu să lucrăm împreună până la mörte pentru restabilirea adevărului. Așa să ne ajute Dumneșeu A-tot-puternicul“.

Cu asemenea sentimente porniră Burii în ultimele săptămâni ale anului 1880 spre recucerirea libertății lor. Printr'o proclamațiã publicată la 18 Decembrie s'a declarat republica restabilită, și după trei luni, în urma mai multor lupte victorioșe ale Burilor și a ultimului fapt de arme strălucit la Majuba Hill, unde au reușit a omori pe generalul Colley, șese oșteri și 90 de ômenii și a pune pe fugă armata englesă, întregul teritoriū al Transvaalului a fost evagat de Englesi, și pentru a preveni alte înfrângeri, guvernul britanic a fost silit a recunoșce prin convențiã din Pretoria din nou și solemn independența republicii sud-africane.

La 1884 acest tratat a fost din nou anulat și înlocuit prin convențiã din Londra, care impune Burilor singura obligațiune de a nu încheia fără consimțământul Angliei nici un tratat cu statele străine, atarã de statul Oranje. Despre cestiunea suzeranității englese asupra Transvaalului, pe care o pretinde adă Anglia, n'a fost nici o vorbă. Burii au fost acum din nou siliți, ca să ia armele pentru a apăra independența lor contra Angliei.

ULTIME SCIRI.

Berlin, 8 Noembrie. Părechia imperială rusescă a sosit adă la ôrele 11 a. m. în Wildpark. La gară a fost întâmpinată de părechia imperială germană. Dela gară ôșpeții au fost conduși la noul palat.

În cercurile politice bine informate se dice, că cu ocazia acesta se va vorbi între cei doi domnitori despre localizarea răsboiului din Africa sudică, pentru-ca să se încunjure complicațiunile europene.

Londra, 8 Noembrie. Foile de dimineța nu dau nici un creșământ scirilor despre o victoriã a Englesilor la Ladysmith. „Daily Telegraph“ primesce din Pietermaritzburg scirea, că Joubert și-a retras trupele din jur de Colenso.

Durban, 8 Noembrie. Burii au invadat în orașul Ingravuma de pe pământul Zulilor.

Londra, 8 Noembrie. Se vestesce din Kimberley „Agentiei Reuter“, că Burii, cari asediază orașul, au primit ajutoare. O mie cinci sute de ômenii din Mafeking sunt ocupați cu distrugerea clădirilor dimprejurul orașului și au aruncat în aer o magazie de dinamită a societății Beers, situată la 7 mile de oraș. Opt-deci și cinci tone cu dinamită au explodat. Lângă Mafeking sunt mai în tôte zilele lupte mici. Burii au de gând să atace lagărul engles de lângă Hopetown.

Madrid, 8 Noembrie. Cercurile politice de aici recunosc, că se urmază tratări în cestiunea transvaaliană, vorba fiind despre o intervențiã.

DIVULSI.

Vicenția Negusului. Vestitul Menelik, regele Abesinieii, are unele însușiri și apucături, cari îl fac neîntrecut între toți domnitorii timpurilor de aji. El nu este omul, care să se mulțămescă cu informațiunile, ce i-le dau argații și ôșioșii săi, ci voesce însuși a se convinge în personă depre modul, cum se pörta supușii lui. Adese-ori străbate însuși strazele orașului și vai de acela pe care-l gășesce făcând vre-o blăștămătiã. Pe cei rai, el s'a obișnuit a-i pedepsi într'un mod original: îi chiamă la palat, dăr nu ca să risipescă timpul cu ei prin lungi pertractări, ci pentru ca între patru ochii să-i bată strajnic cu bastonul. După esperiențele lui Menelik, pe calea acesta cetățenii se îndrăptă mult mai curând și mai sigur. Nici după primblările de spionare, ce le face prin oraș, cetățenii nu pot fi liniștiți și în singuranță, deôrece Menelik a aflat modul de a-i pute urmări cu privirea chiar și atunci, când se află acasă, la palatul său. El a clădit un turn înalt, în care a aședat un ochian mare. De aci apoi din timp în timp face câte-o revistă asupra stradelor, asupra ogrășilor cavaselor și așa mai departe, încât în popor a străbătut credința, că regele vede și prin păreții caselor. Deôrece nimenea nu pôte sci, când se află regele în turn și când nu, fă-care se pörta așa de blând și atât de solid, oa și cum ar fi mare mieii. Și la palat Negusul ține cu mare ordine. Nu se mulțămescă numai cu raporturile maresalului curții, ci cum se cuvine unui bun stăpân — el însuși cercetază tôte părțile palatului și întreaga administrațiã o are sub ochii săi. Vigilența acesta a regelui pricinuesce multă amărăciune cu deosebire bucătarilor, cari nu-i pot face pe voiã, ori cât de mult să șlesc. Mai observăm, că regele Abesinieii cultivă cu deosebită îngrijire o grădină a sa de pomi, mare de mai multe hectare, și-i face mare bucurie, decât-i succede să planteze câte un pom european.

Vultur răpitor de copii. În apropierea Nizzei, la o moșie, ce se află pe o înălțime de opt sute de metri, s'a întâmplat zilele acestea un cas îngrozitor. Soția unui muncitor s'erac lăsă în curte lășenul cu copilașul său. De-odată un vultur uriaș se slobođi dintre munți, luă copilul din lășen și sbură cu el. Muncitorii se siliră din tôte puterile să afle unde este cuibul vulturului răpitor, dăr ostenele li-a fost zadarnică.

**Dela Tipografia „A. Mureșianu“
din Brașov,
se pot procura următoarele cărți:**

Scrieri istorice.

Memorii din 1848—49 de regretatul *Vasile Moldovan* fost prefect al Legiunii III în 1848—49. Istorisirile cuprinse în această carte sunt de cel mai mare interes istoric și național, sunt scrise într-o limbă ușoară și plăcută. Prețul 50 cr. (cu posta 55 cr.)

„Colonel David baron Urs de Margina la Solferino și Lissa“, interesanta și eminenta conferință, ce a ținut-o d-nul colonel c. și r. *Francisc Rieger* anul trecut în reuniunile militare dela Brașov și Sibiu. Broșura conține și două portrete bine reușite ale baronului Urs, unul din anii de mai înainte, când încă era major, ér altul din timpul mai recent; mai conține și o hartă a Lissei, cum și ilustrațiunea mormântului eroului nostru. Prețul 40 cr. (plus 3 cr. porto.)

Din cartea d lui *Aventie Severu*, veteranul nostru luptător dela 1848, intitulată *„Răspuns la cartea neagră“*, cu un bogat adaus despre arderea *Ainului*, se mai pot căpăta exemplare cu prețul de 1 fl. + 5 cr. porto.

„Pintea Viteazul“, tradițiuni, legende și schițe istorice, de *Ioan Pop-Reteganul*. Cea mai completă scriere despre eroiul Pintea. În ea se cuprind foarte interesante tradițiuni și istorisirii din toate părțile, pe unde a umblat Pintea. Prețul 20 cr. (cu posta 23 cr.)

„David Almășianu“, schițe biografice de *Ioan Popa*. Broșura aceasta, atât de bine scrisă, prezintă și multe momente de însemnătate istorică. Prețul 30 cr. (cu posta 33 cr.)

Vivia, sêu Biserica din Cartagine, narațiune istorică, tradusă din italianese de *Dr. Iuliu Dragoș*, preot și profesor. Se vinde cu prețul redus dela 1 fl. la 70 cr. (plus 5 cr. porto.)

„Preotul din Noieni“, narațiune istorică din veacul nostru, scrisă de *Arghe-robarbu*. Această interesantă narațiune pri-vesce evenimente din 1848—49. Prețul 10 cr. (plus 2 cr. porto.)

„Povestea unei Corone de oțel“, opul mult dorit și așteptat al d-nului *G. Coșbuc*, a apărut în editura librăriei C. Sfetea din București și costă un leu și 50 bani. E scrisă și această carte la înțelesul tuturor și este atât de interesantă, încât cine o ia în mână, nu se mai poate despărți de ea. În istoria aceasta ni-se arată oglinda viua a faptelor mărețe, prin cari a trecut România până a ajuns la independență. Scenele, ce se descriu din războiul pentru neatarnare, sunt la culme mișcătoare și insufletitoare. Cartea e provădută cu numeroase portrete și ilustrațiuni. Ea stă în legătură cu *„Războiul nostru pentru neatarnare“* scris tot de d-l *G. Coșbuc*, așa că cine și-a procurat pe acesta, trebuie să și procure și *„Povestea unei Corone de oțel“*. Sperăm, că frunțașii noștri, înțelegând importanța acestor scierii, vor stărui din răspuțeri a-le răspândi cât mai mult în popor. Se pot procura ambele cărți dela *„Tipografia A. Mureșianu“* din Brașov. *„Războiul nostru pentru neatarnare“* costă 50 cr. (cu posta 55 cr.), ér *„Povestea unei Corone de oțel“* 75 cr. (cu posta 80 cr.)

„Românul în sat și la ôste“ Acesta este titlul unei nouă cărțițele, ce d-l *Ioan Pop Reteganul*, cunoscutul și meritatul nostru scriitor popular, a dat literaturii române. Este un studiu asupra caracterului Românului, și a apărut în Tipografia „Aurora“ A. Todoran din Gherla.

„Tera noastră“. Descrierea părților Ardealului dela Mureș spre miază-zi și valea Mureșului, de *Silvestru Moldovan*, — e o scriere unică în felul său, atât de călduros apreatiată de întreaga diaristică română. Cu deosebire din bibliotecile populare ea n'ar trebui să lipsescă. Prețul 1 fl. (cu posta 1 fl. 10 cr.)

Zarandul și Munții apusenii ai Transilvaniei, descriere de *Silvestru Moldovan*. Cu 9 ilustrațiuni și o schiță. E o carte tot atât de prețioasă și rară în felul său, ca și cea dintâi. Recomandăm și această carte pentru bibliotecile populare, cum și pentru toți Românii, cari vor șe-și cunoaște țera și nêmul lor. Prețul 1 fl. (cu posta 1 fl. 5 cr.)

Din trecutul Silvaniei legende de *Victor Russu*. Conține 25 legende diferite. Prețul unui exemplar de 170 pag. era la început 1 fl., acum numai 30 cr. (cu posta 35 cr.)

Cursul la bursa din Viena.

Din 8 Novembre 1899.

Renta ung. de aur 4%	116.60
Renta de corone ung. 4%	95.25
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	119.40
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2%	99.80
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	118.50
Bonuri rural. uagare 4%	93.50
Bonuri rurale croate-slavone	—
Impr. ung. cu premii	162.75
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	138.—
Renta de argint austr.	99.80
Renta de hârtie austr.	99.40
Renta de aur austr.	117.25
Losuri din 1860.	135.75
Acții de-ale Băncei austro-ungară	902.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	374.75
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	368.40
Napoleoniori	9.58 1/2
Mărci imperiale germane	59.02 1/2
London vista	120.70
Paris vista	47.85
Rente de corone austr. 4%	99.95
Note italiene	44.90

Cursul pieței Brașov.

Din 9 Novembre 1899.

Bancnota rom. Cump.	9.20	Vënd.	9.23
Argint român. Cump.	9.10	Vënd.	9.15
Napoleoniori. Cump.	9.54	Vënd.	9.57
Galbeni Cump.	5.62	Vënd.	5.65
Ruble Rusesci Cump.	126.3/4	Vënd.	—
Mărci germane Cump.	58.80	Vënd.	—
Lire turoesci Cump.	10.73	Vënd.	—
Scris. fonc. Albina 101.—	Vënd.	5%	101.50

Proprietar: *Dr. Aurel Mureșianu*.

Redactor responsabil: *Gregoriu Maior*.

Nr. 5681—1899.

PUBLICAȚIUNE.

În urma mandatului înclitului magistrat orășenesc din loc din 16 Octomvrie a. c. Nr. 16245/99 se publică următoarea ordinațiune a Ilustratei Sale Domnului sub comite al comitatului Brașov. Nr. 21821/99.

Dela subcomitele comitatului Brașovului: În legătură cu ordinațiunea mea diu 17 August 1898 Nr. 21787/98, mai departe pe baza Inaltelor ordinațiuni a Escelenței sale D-lui ministr. reg. ung. de Interne din 1 August 1899 Nr. 82290/I, din 12 Octomvre a. c. Nr. 98210/I și conform îndrumărei date în aceste ordinațiuni dispun în înțelegere cu Ilustratea Sa d-lu Comite pentru timpul până când va avea loc o regulare generală a întrebuițării prin persone private a stégurilor, insigniilor și colorilor, carea regulare conform ordinațiunei Escelenței Sale d-lui ministru reg. ung. de Interne din 12 Octomvre a. c. Nr. 98210/I în curând se va dispune, următoarele: 1) Întrebuițarea colorilor și steagurilor comitatului respective ale orașului pe clădirile publice ale respectivei autorități séu la decorațiunile (porți triumfale, tribune catarguri ect.) dispuse de aceste autorități se pôte concede numai sub condițiunea, decă pe respectivele clădiri publice séu la decorațiuni. pe un loc dominând, se representă în corespondător mod stégul național ungar.

2) Reuniunilor cu statute aprobate de regim, le stă în drept, ca pe locuri publice și la conveniri publice sé-și întrebuițeze propriul lor steag; este de dorit însă, ca la excursiuni și convoiuri sé se porțe cel puțin în fruntea lor și steagul național ungar.

3) La împodobirea caselor se permite și întrebuițarea colorilor orașului, decă cu aceeași ocaziune tot, în același număr se arboréză și steaguri naționale.

2) Se permite studenților purtarea insigniilor lor de reuniune și la excursiuni propriul lor steag și acesteia sunt inasa datori, ca pe lângă propriul lor steag sé porțe și

stégul național. — Resultă de sine că întrebuițarea colorilor și stégurilor statelor streine este necondiționat interdișă, că nemanținerea acestei interdiceri, în sensul ordinațiunilor ministeriale de Interne Nr. 26554/874 și 62693/85, forméză traugresiune.

Brașov. îe 14 Octomvrie 1899.

Dr. Jekel
sub comite.

Brașov, 31 Octomvrie 1899.

964.1—1

Căpitănatul orășenesc.

A N U N C I U R I
(inserțiuni și reclame)

sunt a se adresa subscrisiei administratiunii. în cazul publicării unui anunciu mai mult de odată se face scădământ, care creșce cu cât publicarea se face mai de multe-ori.

Administr. „Gazetei Trans.“

MERCUR

BANCA și ZARAFIE,
societate pe acții
BUDAPESTA V, Str. Dorothea Nr. 12.

Prima tragere la a V-a
LOTERIE de CLASA
reg. ung. priv., se începe
la 16 și 17 Novembre a. c.

Oferim losurile valabile la acesta tragere cu prețurile originale și anume:
Los întreg, jumătate | a patra parte | a opta parte
fl. 6.— | fl. 3.— | fl. 1.50 | fl. .75
Comande se eșecută prompt.

Sz. 5318—1899. tlkvi.

Arverési hirdetményi kivonat.

A brassói kir. törvészék, mint telekkönyvi hatóság, közhirre teszi, hogy Zamfir Iuon végrehajtatónak Negusi Mihailené Bidu Mária végrehajtašt szenvedő elleni 36 frt. tőkekövetelés és járulékaí iránti ügyben a brassói kir. törvényszék (a brassói kir. járásbiróság) területén levő, Brassó város területén fekvő a brassói 2574 sz. tjkvben A + 2747 és 2748 hrszám alatti egész ingatlanra az árverést 1110 frtban, ezenel megállapított kikálitási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1899 évi Deczember hó 2 ik napján d. e. 9 órakor a brassói kir. törvényszék tlkvi hatóságánál megtartandó nyilvános árverésen eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42 §ában jelzett árfolyammal számított és az 1881-ik évi november hó 1-én 3333 sz. alatt kelt igazságügy-miniszteri rendelet 8 §ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Brassó, 1899 évi Julius hó 13-án.

A kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

587.—1

MOLNÁR,
egyes bíró.

A V I S.

Prenumeratiunile la *Gazeta Transilvaniei* se potú face și renoióri și când dela 1-ma și 15 a fiá-carei luni.

Domnii abonati sé binevoiască a aráta în deosebí, când voiesc oa espedarea sé li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonéză din nou sé binevoiască a scrie adresa lámurit și sé arate și posta ultimá.

Administrat. „Gaz. Trans.“